

**UNIVERSITI TEKNOLOGI MARA
(KELANTAN)**

**TRANSKRIP WAWANCARA BERSAMA
DALI OMAR
LAGENDA BOLA SEPAK MALAYSIA**

OLEH:

MUHAMMAD AMMAR BIN MOHD NOOR	2013537703
MUHAMAD NAZIFI IZHAN BIN ZULBAKIA	2013156579

**PROJEK INI DIMAJUKAN KEPADA
FAKULTI PENGURUSAN MAKLUMAT CAWANGAN KELANTAN
BAGI MEMENUHI KEPERLUAN KURSUS
IMR 604 – PENDOKUMENTASIAN SEJARAH LISAN
SEMESTER 05 (MAC 2015 – JULAI 2015)**

TRANSKRIP WAWANCARA BERSAMA
DALI OMAR
LAGENDA BOLA SEPAK MALAYSIA

OLEH:

MUHAMMAD AMMAR BIN MOHD NOOR	2013537703
MUHAMAD NAZIFI IZHAN BIN ZULBAKIA	2013156579

PROJEK INI DIMAJUKAN KEPADA
FAKULTI PENGURUSAN MAKLUMAT CAWANGAN KELANTAN
BAGI MEMENUHI KEPERLUAN KURSUS
IMR 604 – PENDOKUMENTASIAN SEJARAH LISAN
SEMESTER 05 (MAC 2014 – JULAI 2015)

PENGHARGAAN

PENGHARGAAN

Assalamualaikum W.B.T dan selamat sejahtera

Di kesempatan ini, kami ingin memanjangkan syukur keatasNya atas limpah kudrat kekuatan dari segi fizikal dan mental, akhirnya kami dapat menyiapkan tugas ini iaitu pendokumentasian sejarah lisan. Dengan rendah diri kami juga amat berterima kasih kepada tokoh pilihan kami iaitu Dali Bin Omar kerana banyak membantu kami sepanjang perjalanan proses tugas ini. Beliau bukan sahaja banyak membantu dari segi aspek sesi temubual, tetapi beliau juga banyak memberi tunjuk ajar berkenaan dengan pendokumentasian projek ini. Sekalung penghargaan juga kepda pensyarah kami iaitu Puan NurulAnnisa binti Abdullah juga banyak memberi panduan tentang sebelum, semasa dan selepas proses tugas ini dan juga mengajar dari segi selok-belok adab dan tatasusila ketika berkomunikasi dengan tokoh. Pensyarah-pensyarah dari fakulti pengurusan maklumat, UiTM Kelantan juga banyak terlibat secara langsung dan tidak langsung berkenaan dengan proses berhubung dengan tokoh dan pembinaan moral secara psikologi ketika berhadapan dengan tokoh.

Tidak lupa juga sekalung penghargaan kepada para ibu bapa dan rakan-rakan yang memberi sokongan moral kepada kami ketika proses menyiapkan tugas ini. Kami juga mengucapkan terima kasih kepada para staff akademik dan juga bukan akademik UiTM Kelantan kerana memberi maklumat berkaitan tugas ini.

ABSTRAK

ABSTRAK

Abstrak: *Temubual ini adalah antara tokoh pilihan iaitu Dali Bin Omar dan pelajar sebagai penemuramah, Muhammad Ammar Bin Mohd Noor dan Muhammad Nazifi Izhan Bin Zulfakia. Sesi temubual ini berlangsung di rumah beliau, Binjai. Pada tanggal 3 Mei 2015 dan jam 1.00 tengahari, sesi temubual tersebut berlangsung dan ia berakhir pada 3.00 tengahari. Perkara-perkara yang diajukan kepada tokoh pilihan ialah berkenaan dengan latar belakang, perkembangan kerjaya beliau secara umum, pengalaman di bidang bola sepak, dan berkenaan dengan peniktirafan beliau sebagai lagenda bola sepak kelantan. Secara tuntasnya, beliau banyak memberi input dan output terhadap kepada penemuramah tentang dunia bola sepak sekarang dan keadaan bola sepak global.*

Kata kunci: *Dali Bin Omar, Binjai, dunia bola sepak, bola sepak global.*

ISI KANDUNGAN

ISI KANDUNGAN

PENGHARGAAN	1
ABSTRAK	3
ISI KANDUNGAN	5
BIODATA TOKOH	7
TRANSKRIP	12
LAMPIRAN	44
LAMPIRAN 1 (LOG WAWANCARA)	45
LAMPIRAN 2 (DIARI KAJIAN)	49
LAMPIRAN 3 (SENARAI SOALAN)	50
Soalan Mengenai Latarbelakang.	50
Soalan mengenai bola sepak	50
Pasukan Malaysia Dulu dan Sekarang.	52
Kecerdasan Dan Kecergasan Pemain Bola Sepak	53
LAMPIRAN 4 (SURAT PERJANJIAN)	54
LAMPIRAN 5 (GAMBAR BERSAMA TOKOH)	55
INDEKS	56

BIODATA TOKOH

BIODATA TOKOH

Rajah 1: Dali Omar

(Sumber: Google)

Jadual 1: Biodata Dali Omar

Nama	Dali bin Omar
Umur	69
Tinggi	5'6 / 168cm
Berat	65kg
Posisi	Forward
Pasukan pertama	Kelantan
Pendidikan	Sekolah Menengah King George V, Seremban Sederhana.
Bidang	Ahli Sukan
Pekerjaan	Pemain bola kebangsaan
Pengiktirafan	<ul style="list-style-type: none"> I. Tercalon sebagai antara 25 pemain Malaysia terbaik II. Penjaring terbanyak pada 1963 in Kejohanan Remaja Asia at Saigon III. Menjaringkan 21 daripada 28 gol untuk Kelantan di Piala Malaysia 1970 IV. Pemain Malaysia pertama bermain di luar negara

Sumbangan

- I. Bermain untuk Kelantan pada tahun 1962 ketika berumur 16 tahun
- II. Mewakili pasukan Angkatan Tentera Malaysia (ATM) pada tahun 1963 ketika berumur 17 tahun.
- III. Membantu Malaysia untuk menang dalam Kejohanan Remaja Asia pada 1963
- IV. Membantu Angkatan Tentera Malaysia (ATM) ke perlawanan akhir Piala Malaysia 1967.
- V. Membantu Kelantan ke perlawanan akhir Piala Malaysia 1970

PENGENALAN

Pengenalan

Kami telah mendapat satu tugas daripada pensyarah kami untuk menjalankan satu sesi temuramah bersama tokoh untuk mengetahui mengenai sejarah atau sumbangan seseorang tokoh itu di dalam bidangnya. Tujuan utama kami mengadakan temubual ini adalah untuk memberi pengalaman menebual tokoh yang dikenali masyarakat di samping dapat menjaga dan menyimpan maklumat atau ilmu sejarah lisan ini. Sesi temubual ini dilakukan untuk memenuhi jam kredit dan juga kerja kursus yang telah di berikan oleh pensyarah kami iaitu Puan NurulAnnisa bt Abdullah di dalam matapelajaran Oral History (sejarah lisan). Selain itu temubual ini juga dilakukan untuk menambah pengetahuan kami di samping dapat menjaga sejarah atau pengetahuan seseorang di dalam sesuatu bidang yang diceburinya. Oleh itu saya, Muhammad Ammar Bin Mohd Noor dan Muhammad Nazifi Izhan Bin Zulbakia telah memilih untuk menemubual cikgu Dali Bin Omar sebagai tokoh kami untuk di temu bual. Pemilihan tokoh ini berdasarkan sumbangan beliau kepada dunia bola sepak walaupun dalam usia yang masih muda..

Beliau yang merupakan seorang legenda bola sepak Kelantan dan pemain Malaysia yang bermain di luar negara. Hal ini telah menyebabkan beliau semakin dikenali dan dihormati. Beliau juga aktif dalam menyampaikan beberapa komen tentang bola sepak di dalam Malaysia. Beliau juga banyak memberikan sumbangan kepada Kelantan dan juga Malaysia di dalam bidang bola sepak. Hal ini telah menyebabkan kami berminat untuk menjadikan beliau tokoh kami untuk di temu bual. Pemilihan tokoh ini dibuat selepas kami berjumpa dan berbincang dengan pensyarah kami dan meluluskan untuk kami menemubual Dali Bin Omar. Seterusnya kami melakukan temubual tersebut pada 3 Mei 2015.

Temubual ini dijalankan di rumah beliau, di Kampung Binjai. Ianya juga mengambil masa selama satu jam tujuh belas minit. Kami telah membahagikan soalan berdasar kepada beberapa bahagian iaitu latar belakang tokoh, perkembangan kerjaya, dan pengalaman beliau di bidang bola sepak. Soalan soalan ini ditujukan kepada beliau sepanjang sesi temubual ini berlangsung. Untuk mendapatkan maklumat yang lebih lanjut kami telah menemubual beliau di rumahnya. Beliau memberikan kerjasama yang baik sehingga kami dapat menyiapkan tugas ini.

TRANSKRIP

TRANSKRIP

Temubual ini adalah antara tokoh pilihan iaitu Dali bin Omar dan pelajar sebagai penemuramah, Muhammad Ammar bin Mohd Noor dan Muhammad Nazifi Izhan bin Zulfakia. Sesi temubual ini berlangsung di rumah beliau, Kampung Binjai, Bachok, Kelantan. Pada tanggal 3 Mei 2015 dan jam 1.00 tengah hari, sesi temubual tersebut berlangsung dan berakhir pada 3:00 tengah hari. Berikut adalah hasil rakaman.

Petunjuk:

DO: Tuan Dali bin Omar

MA: Muhammad Ammar bin Mohd Noor

BAHAGIAN 1: LATAR BELAKANG

MA: Okey [Baiklah] Kami dari *UITM* [Universiti Teknologi MARA] Machang. Kami akan *buat* [memulakan] sesi *interview* [temuduga] *dengan* [bersama] tuan. Pertama sekali kami *nak* [mahu] bertanya, boleh tak tuan cerita sedikit mengenai *background* [latar belakang] tuan.

DO: Latar belakang saya nya-- Saya ni *dilahirnya* [dilahirkan] di hulu Kelantan itu, Gua Musang. Bertam nama tempat *dia* [tersebut]. Masa tu [itu]-- Dalam Bahasa Jepun lah 'Lagenda Abe' dari Jepun tu kan—46' [1946]. Jadi, Selepas pada *tu* [itu], *beralih* [berpindah] ke Kota Bharu. Umur *enam* [6] bulan *ke* [atau] *tujuh* [7] bulan. Duduk [Tinggal] *dengan* [Bersama] mak tiri, mak angkat, bapa saudara. Dia lah yang pelihara saya nya. Jadi saya *ni* [ini] orang hulu lah. Tak [Tidak] ada kereta tak [tidak] ada apa. *Beranak* [Dilahirkan] di atas rakit. Tak [tidak] ada kereta, *tak* [tidak] ada apa. *Kita* [Kami] berhanyut [bergerak] dengan perahu sahaja *balik* [pulang] Kota Bharu *ni* [ini] pada zaman Jepun tu [itu] kan--, Saya umur *lima enam tahun* [5 atau 6 tahun]. Jadi saya main bola—, *Pungut* [Memungut] bola *dulu* [dahulu] lah. Sampai *kena* [terkena] belakang ni, [ini] dada ni [ini] Bangun balik [semula], *pungut bola balik* [semula]. Jadi—, *Kita* [saya] pun minat. Umur 6 tahun *dah* [sudah] main dengan orang tua dah. Masa itu padang *cerca* [biasa]. stadium sekarang itu kan, dan saya telah *set target* [meletakkan matlamat]. Saya akan menjadi yang paling baik, yang paling masyhor. Hajat saya *dah* [sudah] ada daripada saya *kecik* [kecil] lagi. Jadi saya berlatih bersungguh-sungguh di belakang takbir, di luar takbir belajar *saja* [sahaja] lah. Sekolah tak [tidak] bagus lah Saya mengaku *tu* [itu]—. Sampai form [tingkatan] 4 je kan. *Tapi* [tetapi]-- ya lah, daripada situ saya pergi-- 9 tahun bapa saya *transfer* [pindah]—Bapa angkat saya transfer *di* [ke] Negeri Sembilan. dan pada masa itu bermain under [di bawah] 9 tahun. Lepas pada *tu* [itu],, bermain untuk belasan *under fifteen*. [bawah 15 tahun]. Lepas pada *tu* [itu] meningkat, meningkat, meningkat--

bermain untuk *under 16*, [bawah 16 tahun] *under 19* [bawah 19 tahun]. Lepas pada *tu* [itu], saya tukar [berpindah] ke 'Sekolah King George V' di Seremban. Jadi saya *main* [mewakili] Malaysia. 1918 lah masa *tu* [itu] pergi Saigon. Lepas pada *tu* [itu], *balik* [pulang] lah. Balik saya *masuk* [bekerja sebagai] askar dulu-- bawa *askar* [pasukan askar] masuk 'Final Piala Malaysia'-- tahun 67 [1967]. Tiga [3] hingga empat [4] tahun sahaja saya bermain—Boleh lah, maknanya kan. pasal [sebab] kita ada kelebihan kita *punya* [mempunyai] *speed* [kelajuan], saya punya sepak bola *tu* [teknik sepak bola], *ball control* [kebolehan mengawal bola], *shooting power* [kekuatan sepakan] *macam* [seperti] boleh dikatakan berbahaya.

BAHAGIAN 2: BERKENAAN BOLA SEPAK

MA: Siapakah pemain bola yang menjadi inspirasi ketika itu?

DO: Saya *dahulu* [meminati] George Best.

MA: Sebab apa? [Apakah sebab tuan meminati George Best].

DO: *Pasal* [Sebab] dia bermain seperti saya, dia lincah, dia *speed ada* [mempunyai kelajuan]. Pele mempunyai kekurangan tetapi *dia* [George Best] lebih lincah lagi, pantas, *speed* [kelajuan] ada, semua ada. Saya bukan hendak meniru dia. Kita tidak boleh meniru orang. *Kita* [menjadi] diri sendiri sahaja. Kita tidak boleh menjadi Ronaldo. Kita boleh jadi Dali Omar Sahaja.

MA: Kalau pemain dalam negara pula yang menjadi inspirasi. Bagaimana pula dengan pemain dalam negara yang menjadi inspirasi tuan. Contohnya Mokhtar Dahari.

DO: *Dia* [Mokhtar Dahari] itu seperti anak murid saya dahulu. Dia membawa kasut pergi ke stadium ketika dia masih kecil. Jadi, *ada lah* [meminati dia] di sebelah kiri saya.

MA: Maksud saya ketika zaman dahulu tuan meminati George Best tetapi pemain dalam negara pula tuan minat siapa?

DO: Saya pada masa itu, bermain di sini, di dalam Malaysia dalam 4 bulan--. 4 tahun--.5 tahun sahaja. Pada masa itu, saya bermain dengan Wan Zawawi *midfield player* [pemain tengah] kita, Datuk Gani Miat sudah arwah, Aktor Khor sudah arwah. Stanley Gabriel, Datuk M. Chandran, semua ada. Pada masa dulu, saya yang *lebih sekali* [paling hebat] tetapi Datuk Gani Miat lah yang paling hebat sekali. Dia *panggil* [digelar] raja bola tetapi kaki dia tidak membunuh. Kaki *kita* [saya] ini *membunuh* [berbahaya] sentiasa masuk [membuat jaringan] sahaja.

MA: Dahulu pernah *masuk* [bermain] di Sydney, Perth?

DO: Di Perth, Azurri?

MA: Ya.

DO: *You* [Awak] boleh baca artikel di situ. Azurri ketika itu datang di sini. *Dia* [Azurri] datang ke seluruh asia mencari *stryker* [penyerang] sebab dalam pasukan Azurri ada *tiga* [3] *stryker* [penyerang]. Jadi *satu orang* [seorang] akan direhatkan, *pencen* [bersara]. Jadi Azurri ingin mencari orang untuk *masuk di tengah itu* [menggantikan]. Apabila Azurri datang ke seluruh asia mencari *stryker* [penyerang] tetapi tidak jumpa, Azurri datang ke Kuala Lumpur serta Kota Bharu untuk bermain *friendly game* [perlawanan persahabatan] dengan *Kelantan* [Kelab Kelantan]. Ketika itu *kita* [Kelantan] kalah 4-2 tetapi saya *score* [menjaringkan] 2 gol. Sebab itu Azurri bimbang sedikit mengenai kebolehan saya jadi dia nak [mahukan] saya. *We got everything* [Kami ada segala-galanya].

MA: Macam mana mereka *approach* [membuat pendekatan] tuan?

DO: Selepas bermain perlawanan tersebut. Malam itu ketika *dinner*

[makan malam] Azurri datang dan *tap shoulder* [memegang bahu] serta berkata "*im interested in you, you have everything, I want you to come to Australia to play with us.*" [saya berminat dengan awak, awak ada segalanya, saya mahu awak datang ke Australia untuk bermain bersama kami]. Pada masa itu, gaji saya sepuluh ringgit sahaja. Selepas pergi ke sana, sejuta [ringgit] lebih. Saya pasal---. Sebab-sebab saya pergi ke luar negara kerana pada masa itu duit *tidak ada* [sedikit] jadi kita kena ingat, kita bermain tidak sampai semua [seumur hidup] paling *tinggi* [lama] 15 tahun sahaja. Selepas pada *tu* [itu],, saya nak hidup dengan apa? Betul atau tidak? Saya hendak hidup dengan apa? Saya tidak mempunyai kerja---. Nak makan minum. Betul atau tidak?

MA: Betul

DO: Jadi saya ambil kesempatan---. Bermakna saya punya *ambition* [cita-cita] ke luar negara, saya *dapat* [tercapai].

MA: Berapa lama *duduk* [tinggal] di sana?

DO: Tidak lama, *dua puluh sembilan* [29] tahun. Ya lah. Merata-rata tempat ada yang *tiga* [3] tahun. Lepas pada *tu* [itu], pergi sana pergi sini, pergi sana, pergi sini---. *Macam* [seperti] di sini. *Main* [Bermain untuk] *Kelantan* [Pasukan Kelantan] main di *Pahang* [Pasukan Pahang]. *Macam* [Seperti] itu lah.

MA: Sewaktu di Perth Tuan ada mengalami *Cultural Shock* [Kejutan budaya] seperti *speaking* [berbahasa inggeris]?

DO: Tidak ada. *Pasal* [Sebab] waktu saya pergi saya sudah lancar *English* [Bahasa inggeris]

MA: Sudah lancar?

DO: Sudah lancar. Saya 'Sekolah King George V', *English School* [sekolah Bahasa inggeris] di *Seremban* [Negara Sembilan]. Jadi

Okey [baik] dengan Bahasa itu saya *okey* [baik]. Tidak ada apa-apa.

MA: Apakah kenangan manis ketika bermain bola sepak?

DO: Kenangan manis---. Kenangan manis saya membawa pasukan *Angkatan Tentera [ATM]* masuk ke *final* [perlawanan akhir] satu, dan membawa *Kelantan* masuk *final* [perlawanan akhir] satu, di 'Piala Malaysia' tetapi *dua-dua* [kedua-duanya] kalah. Tidak mengapa. *At least we are there* [sekurang-kurangnya kita ada di situ].

MA: Kalah tetapi tuan *top scorer* [penjaring terbanyak] kan?

DO: Ya begitulah ceritanya. Saya *top goal scorer* [penjaring terbanyak] 'Piala Malaysia'. Daripada 28 gol saya *score* [menjaringkan] 24 untuk Kelantan.

MA: Dahulu tuan pernah bermain untuk Malaysia?

DO: Ya pernah. *Malaysian youth* [Pasukan muda Malaysia] dahulu macam [seperti] '*AFF* [Asian Federation Football] Suzuki'. Pada ketika dahulu ada satu sahaja '*Malaysian Youth Tournament*' [Pertandingan Pasukan Muda Malaysia]. Satu sahaja. Sekarang ini sudah ada banyak. '*SEA* [South East Asia] Games' [permainan] lagi, macam-macam ada. Lepas pada tu [itu],, 'Pesta Merdeka'. 'Pesta Merdeka' pun saya main juga. Banyak tournament dahulu.

MA: Sejak dahulu, bagaimana tuan berlatih *sampai* [sehingga] ke tahap ini?

DO: Kita kalau ingin menjadi *stryker* [penyerang] yang digeruni oleh pemain-pemain lain. *Striker* [Penyerang] ni kena [harus] *score goal* [menjaringkan goal] Apabila *stryker* [penyerang] yang gaji mahal pun 10 kali, sebiji pun tidak boleh *score* [jaring] lagi. Kita yang 10 ringgit setiap kali bermain *sebiji* [satu gol] sekali *score* [jaring]. Jadi

kita ada taktik kita bermakna saya pada masa itu 100 biji bola setiap hari itu sudah *guarantee* [pasti]. *Shooting practice* [Latihan sepakan] di belakang tadbir, bukan pergi *training* [berlatih] 2 jam atau sejam. Kita *kena* [mesti] buat masa sendiri. *Heading* [Tandukan] kita, *speed* [kelajuan] kita, *ball control* [kawalan bola], semua kita *practice* [berlatih] sendiri.

MA: *Extra training* [Latihan lebih] ?

DO: Ya *extra training* [latihan lebih]

MA: Memang dari kecil mengamalkan *training* [latihan] itu?

DO: *Exercise* [Senaman], *Fitness* [Kecerdasan], makanan, semua itu---. Yang pertama sekali makanan.

MA: Makanan *kena* [harus] jaga?

DO: Makanan *kena* [harus] jaga. Makanan mustahak untuk tubuh kita tetapi di sini *main* [makan] kari, gula, goreng minyak. Main tidak sampai setengah jam sudah letih. Tetapi yang paling betul-betul memberi *energy* [tenaga] kepada tubuh ialah spaghetti. *Dia* [spaghetti] memberi Kabohidrat. Selepas kita main, tubuh kita tidak penat.

MA: Adakah disebabkan kandungannya?

DO: *Dia* [Spaghetti] mengandungi *wheat* [gandum] dalam itu. *Spaghetti* mempunyai Kabohidrat. Banyak kabohidrat. Kalau *you* [kamu] *try* [cuba] bersahur pada bulan puasa. Satu hari tidak lapar dan selepas bermain tidak berasa letih. Selepas main *sembilan puluh* [90] minit, *you* [kamu] keluar tidak berasa letih.

MA: Jika tuan tidak menjadi pemain bola sepak, pekerjaan apakah yang tuan minat?

- DO: Saya pada masa itu kerja kuat di *TNB* [Tenaga National Berhad], askar. Nama sahaja kerja tetapi tidak bekerja sebenarnya. Selepas 3 hingga 4 tahun saya *keluar* [berhenti]. Tidak *banyak* [lama].
- MA: Tuan memang first [pertama sekali] bekerja sebagai *ATM* [Angkatan tentera Malaysia]?
- DO: Ya. *First* [Pertama] di *ATM* [Angkatan Tentera Malaysia]
- MA: Adakah tuan kerja sahaja ataupun bermain bola?
- DO: Kerja sambil bermain bola. Kalau ada *duty* [tanggungjawab] saya pergi. Tak ada *tight* [terikat]. *Schedule* [Jadual] tidak ada. Nama sahaja askar. *Military* [askar] polis.
- MA: Saya berasa pelik apabila membaca sejarah *ATM* [Angkatan Tentera Malaysia] dalam artikel tersebut menulis tentang tuan bermain bola banyak banyak daripada bekerja. Adakah berita tersebut benar?
- DO: Ya. *Memang*. [Sebegitulah]
- MA: Lepas pada *tu* [itu], tuan *balik* [pulang] ke Kelantan?
- DO: Ya, Lepas pada *tu* [itu], saya *balik* [pulang] ke Kelantan. Sudah ada maklumat dalam *itu* [artikel] kan? Ambil dimana artikel tersebut?
- MA: Dalam internet ada. Dalam ini [surat khabar] pun ada. Ketika bermain bola dahulu, apakah *injury* [kecederaan] yang paling serius?
- DO: Ya. Ini dia. Semenjak saya bermain bola, saya tidak pernah berehat seminggu atau 2, 3 hari. Sekarang dia *hentam* [terjah] orang itu, dia yang sakit. Bukannya orang yang *hentam* [terjah] dia. Jadi, *injury free* [bebas kecederaan] .

- MA: Tidak pernah ada *injury* [kecederaan]?
- DO: Tidak pernah. Sebab saya mempunyai *speed* [kelajuan] yang kuat daripada dia, saya *bermain* [main secara] cerdik. Saya tidak bermain secara *hot temper* [panas baran], hentam [terjah] orang sahaja. Saya tidak buat semua itu. *Kita* [Saya] *sportsmen* [ahli sukan]. Saya main begitu sahaja. 20 tahun bermain pun tidak pernah cedera.
- MA: *Not even one week?* [Meskipun satu minggu]
- DO: Ya. *Not even one week* [Meskipun satu minggu]. Tetapi ada satu--. Pada masa itu--. Zaman remaja, orang terpijak *ini* [betis] keras. Jadi pada masa itu German--. Dr Kremer datang. Saya nak pergi Saigon. Pada masa itu saya bermain untuk *Kelantan* [Pasukan Kelantan]. Dia hendak *stryker* [penyerang]. Terpaksa pergi sebab *Kelantan* [Pasukan Kelantan] panggil. Saya pergi terhuyung-hayang. Sampai di sana dia *tuptup* [urut]. Selepas lima [5] hari saya boleh berjalan. Selepas [10] hari boleh sepak. Ketika itu sebelas [11] hari tinggal. Terus saya pergi Saigon.
- MA: Berbeza atau tidak *treatment* [pemulihan] di sana dan di sini?
- DO: Memang berbeza.
- MA: Dahulu mereka tidak mempunyai teknologi jadi adakah mereka lebih kepada teknik mengurut?
- DO: Urut ini sebenarnya tidak menjadi. Macam mana sekali pun ankle dan semua ini —. *Ice* [Air batu] sahaja. Cuba tengok *Rugby League Union* [Liga Ragbi]. Tengok sahaja. Keluar sahaja air batu.
- MA: Bukankah sekarang kita mempunyai alat semburan sejuk?
- DO: Kawan saya sekarang, Abu Salim namanya. Dia seorang bekas pemain Malaysia. Arwah saya rasa sekarang. Disebabkan *kita*

[kami] nak *memakai* [menggunakan] dia, setiap perlawanan kita mesti *inject* [suntik] *ankle* [buku lali] dia sehingga rosak kaki dia. Sudah tua tidak boleh berjalan. Too much *injection* [Terlalu banyak suntikan].

MA: Ketika bermain bola dahulu siapakah pemain yang paling kreatif yang pernah berganding dengan tuan?

DO: Saya bermain dengan Abu Salim, Datuk Gani Mihad, M. Karatur. M. Karatur bermain *left wing* [sayap kiri] Malaysia dan Wan Zawawi. Ketika di Kelantan bermain bersama Wan Zawawi. Ketika bersama pasukan Malaysia tidak sempat. Saya *tinggal* [pindah] baru dia *masuk* [mewakili] Malaysia.

MA: Pemain bola *dulu* [dahulu] ada masalah disiplin tak?

DO: Ada. *Dia* [Kita] *kena* [harus] ajar *pulak* [dahulu] dia punya *control* [kawalan], Nak *lambung* [hantar] ke mana. Sekarang ini *tak* [tidak] boleh.

MA: Adakah sebab *mereka* [pemain] tidak *train* [berlatih] *benda* [latihan] itu ataupun--.

DO: *That's Right* [Memang betul]. *Lack of training* [Kekurangan latihan], *fitness* [kecerdasan] dan fizikal *tak* [tidak] ada. Semata-mata duit sekarang ini. Semata-mata duit. Gaji berpuluh-puluh ribu itu main berpuluh-puluh kali *tak* [tidak] *score* [jaringan] sebiji pun.

MA: *Masa* [ketika] bermain bola dahulu, apakah kontroversi yang paling dasyat tercetus?

DO: *Masa* [ketika] saya *dulu* [dahulu], *tak* [tidak] ada. Selepas saya *pergi* [berpindah], baru lah *dia* [kelab bola sepak] rasuah sini kan. Ingat atau *tak* [tidak]? *Habis* [Banyak] *kena* [di] gantung. Saya *naik* [bersemangat] kerana penyokong-penyokong yang *support* [menyokong] di belakang, *boost* [sokong] kita, *turbo charge*

[menaikkan tenaga dengan segera]]. Jadi maknanya, *tak* [tidak] ada *supporters* [penyokong], *we are nothing*. [kita bukan sapa-sapa].

MA: Selepas bermain bola, pernahkah rasa untuk menjadi jurulatih?

DO: Saya jurulatih dah sekarang. Di sana pun, *playing coach* [jurulatih dan bermain]. Main dan ajar. *Masa* [Ketika] itu *tak* [tidak] ada *certificate* [sijil]. *Dia* [Pada] ini tahun 80-an [1980] baru ada *certificate* [sijil], ada lesen. Mengikut [Pendapat] saya lah, kalau ada lesen pun *tak* [tidak] boleh *jadi* [menjadi] jurulatih.

MA: Pasal [sebab] apa?

DO: Sebab dia tidak main sendiri. Sekolah-sekolah, kebanyakan cikgu *boleh* [dapat] lesen dah. Adakah mereka boleh ajar budak-budak *tu* [itu]? *Tak* [Tidak] boleh. Kalau mengajar *mengaji* [mata pelajaran] *okey* [bagus] lah. Dalam hal bola sepak *tak* [tidak] boleh. Bukan belajar undang-undang *saja* [sahaja]. Itu dia. *Dia* [Cerita] *goni* [macam ini] kena buat *dulu* [dahulu], kena *rasa* [cuba] *dulu* [dahulu] baru boleh mengajar. Kalau tidak, tidak boleh.

MA: Bukankah jurulatih *ada* [mempunyai] *grade* [taraf] *macam* [seperti]--

DO: *Dia* [Jurulatih] ada grade dia tetapi teknikal nya. *You can create, Even you can be a coach. You intelligent enough to* [Awak boleh cuba buat dan awak juga boleh jadi jurulatih jika awak bijak] buat ini—. Sistem *sikit* [sedikit] – boleh tengok *tv* [televisyen], tengok 'Barcelona' [Kelab bola sepak Barcelona] main. Boleh juga, jadi pandai lah kita *tapi* [tetapi] adakah budak itu boleh *ikut* [belajar]?

MA: Betul (Ketawa). Pada pendapat tuan, apakah perbezaan pemain dahulu *dengan* [dan] sekarang?

DO: Berbeza. *Dekat* [Hampir] *lapan puluh* [80] peratus. *As I say before* [Seperti yang saya katakana sebelum ini]. *Dulu* [Dahulu] kita main

untuk negeri, negara dan penyokong. Sekarang ini semata-mata main untuk diri sendiri dan duit. Tengok *ranking* [carta] kita *la* [sekarang] ini. *Dulu* [Dahulu] *Sembilan puluh* [90] dah kita, naik *dekat* [hampir] *seratus enam puluh* [160] lebih. Malu juga *orang* [saya].

MA: Apakah pendapat tuan *yang* [menganai] kita kalah *lima satu* [5-1] kepada Vietnam.

DO: *Dia* [Jurulatih] salah letak *orang* [pemain]. Kalau dia [jurulatih] letak sistem yang [ketika] lawan *Pahang* [Pasukan Pahang] itu, *Selangor* [Pasukan Selangor] itu, *Alhamdulillah* [syukur] kita boleh *pukul* [kalahkan] Singapore. Kalau kita *bubuh* [masukkan] Ammutu itu awal, *Dia* [Jurulatih] *patut* [sepatutnya]. *I know he's injured* [saya tahu dia cedera] *tapi* [tetapi] *orang guni* [begini] sakit pun, dia *lasak* [cergas]. Malam *itu* [sebelumnya] dia *masuk* [bermain] dua *butir* [biji] gol.

MA: Adakah silap percaturan?

DO: Ya. Azrai Khor lah.

MA: Pemain yang ada sekarang ini, siapakah yang paling berkualiti?

DO: Ini namanya Wan—. '*Kecik*' [Wan Zarul Nizam]

MA: Wan Zarul Nizam?

DO: Baru ni saya ajar dia *shooting power* [kekuatan sepakan]. Mana boleh tengok ke atas dah *la* [sekarang] ini. Macam peluru *pergi* [kelajuannya] *la* [sekarang] ini.

MA: *Dia* [Wan Zarul Nizam] *score* [jaringan] baru ni?

DO: Ya, dia *score* [jaringan]. *Macam* [seperti] Wan Zack Haikal baru-baru ini—. *He dribble too much* [Dia gelecek terlalu banyak]. Satu

atau dua tidak apa. Tiga tidak boleh. *Orang tak boleh pergi* [Wan Zack Haikal tidak mampu sebab] --. Dia *tengah* [sedang] berlari--. Letih. *Lack of strength* [Kekurangan tenaga]

MA: Adakah *sebab* [kerana] dia baru *lepas* [pulih] *injured* [kecederaan]?

DO: Ya, dia baru *lepas* [pulih] *injured* [kecederaan]. Dia [Wan Zack Haikal] *tak* [tidak] boleh *fully recover* [pulih sepenuhnya] tu. Dia kena [cedera] sekali lagi, *busur* [bersara] lah dia.

MA: *Masa* [Ketika] main bola *dulu* [dahulu] pernahkah tuan bermain dalam permainan berat sebelah?

DO: Tidak kerana kita *suntuk* [terima] *bila* [apabila] kita kalah kan *tapi* [tetapi] tidak ada--. Kita *attacking* [menyerang] *sokmo* [bertubi-tubi]. Kita *score* [menjaringkan] gol *tapi* [tetapi] kita kalah *la* [sebab] *dia* [pasukan lawan] lebih daripada kita.

MA: Ketika dalam *game* [perlawanan] bagaimana pula untuk menghadapi *psycho* [psikologi] di atas padang?

DO: Kita bercakap sentiasa di atas padang. *La* [sekarang] ini *dia* [pemain bola] tidak *kecek* [bercakap]. Macam *dulu* [dahulu] kapten arah lagi. *Kita* [Kapten] *lagi* [juga] arah *budak-budak* [pemain-pemain] ini. Sama-sama kita ini. *La* [Sekarang] ini masing-masing main. Kapten--. *Pia* [Badrul Radzi] pun tidak ada *gaduh* [arah]. Tidak boleh *pasal* [sebab] *deorang* [mereka] bawah ni--. *Dia* [Kapten] *duduk* [bermain] di bawah dia nampak. Dia boleh arah--. Serang ikut sini. Pergi *attack* [serang] kanan, kiri. Ada orang belakang itu. Jadi banyak taktik dia dengan bola sepak ini. Kita *dulu* [dahulu] sebelum main, berlatih bersama-sama, berbincang dalam *room* [bilik persalinan] dahulu. *Lepas* [selepas] main, kita bincang pula. Kenapa kita kalah? Kenapa kita menang? *Pasal* [Kenapa] kita menang dua *butir* [biji]? Jadi kita *kena* [haruslah] kaji *belaka* [terperinci]. Kita jangan *lepas* [benarkan] *dia* [pemain] balik selalu.

- MA: Sekarang *tak* [tidak] ada kan?
- DO: Sekarang tidak ada. Suma *pakat* [segera] *boum* [balik]. Jadi *budak-budak* [pemain] ini *tidak dekat* [rapat] lah.
- MA: *Masa* [ketika] *duduk* [tinggal] di Australia dahulu dia *bagi* [tawarkan] rumah?
- DO: *Dia* [Azurri] *bagi* [tawarkan] rumah, kereta, kerja. Kalau kita *boring* [bosan] kan. *Dia bagi* [tawarkan] sahaja lah. Jadi *kita* [saya] kerja '*Gladio Plastic Factory*' [Kilang plastic gladio].
- MA: Buat apa di *situ* [kilang]?
- DO: Buat *PVC* [Polyvinyl Chloride] *Pipe* [paip], *pressure pipe* [paip tekanan] *hok* [yang] besar, hitam itu. *Kita* [Saya] buat *belaka* [kerja] itu. *La* [Sekarang] ini, kalau ada mesin, *uncle* [pakcik] boleh buat.
- MA: Kontrak di sini dan di sana, berbeza *ka* [atau tidak]?
- DO: Berbeza sini. Sini dia *perhati* [lihat] macam itu sahaja. Apabila *sign* [tanda tangan], tidak tanya *gapo* [macam mana]--. *Tak* [tidak]. *Dia* [Kelab] *pakat* [hanya] lepas begitu sahaja. *Tokse* [Tidak suka] dia buang *selalu* [sahaja]. Tidak teratur lah. Banyak lah beza.
- MA: Berbeza dengan luar negara?
- DO: Beza.
- MA: Luar negara macam mana? Adakah dia tanya *dulu* [dahulu] apa yang kita *nak* [mahu]?
- DO: Ya. *Are you okey? How is your family?* [Awak sihat atau tidak? Bagaimana keadaan keluarga awak?] *Dia* [Kelab luar negara] tanya. *How do you feel* [Macam mana perasaan awak]? *Dia* [Kelab luar negara] tanya *sokmo* [selalu]. *You want to go back, one week?*

Two week? [Awak nak balik rumah seminggu atau dua minggu?]
Tanya sahaja. Sini *dia* [kelab bola sepak tempatan] *makan* [ambil berat] *puak-puak* [sama-sama] mereka sahaja.

MA: (Ketawa) Sewaktu kerja dahulu, tidak terikat dengan kerja kilang 'PVC' [Polyvinyl Chloride] itu?

DO: Tidak ada.

MA: Macam mana—.

DO: Masa itu *rest season* [musim berehat] lah.

MA: Sudah habis *season* [musim]?

DO: Ya. *Kita* [saya] bukan kata nk kerja sangat. *Nak* [Hendak] ambil pengalaman, nak buat sesuatu.

MA: Masa bermain bola di Australia, *uncle* [pak cik] *dah* [sudah] kawin?

DO: *Dah* [sudah].

MA: Pada pendapat tuan, *player* [pemain] sekarang *lepas* [selepas] berkahwin *saja* [sahaja] mesti *fitness down* [kecergasan menurun]. Betul atau tidak?

DO: Tengok '*Pok Nik*' [Khairul Fahmi Che Mat] lah. *Tak* [Tidak] boleh. Dia *kot* [macam] mana pun dia kena [mesti] belajar jaga diri. Dia *intercause* [hubungan kelamin], *sex* [hubungan seksual] ini *very very powerful to the body* [sangat kuat kepada tubuh badan]. *Kena* [Harus] jaga. *Dia* [hubungan seks] ada rutin dia. *Intercause* [hubungan kelamin] ini —. Tidur *selalu* [segera]. Orang bangun lah dahulu. Jalan kaki, minum air ka, isap rokok *sepuntung* [sebatang] atau dua ka. Baru tidur. Kalau buat *exercise* [senaman] lagi baik. *Sportsman* [Ahli sukan]. Ini lepas *main* [hubungan seks], tidur. Urat itu tengah —

MA: (Ketawa) Betul. Memang orang kaji *ka* [mengenai] *intercause* [hubungan seks] ini akan—

DO: *Dia* [Ceritanya] begini. *Nothing wrong with intercause* [hubungan seks]. Pele itu, nak *main* [melakukan hubungan seks], pukul lima dia *masuk dah* [turun padang]. *Pasal* [Disebabkan] *fitness* [kecergasan] dia itu. *Pasal* [Sebab] *once you clear your body* [apabila kamu membersihkan badan kamu], *When your orgasm, your mind and your eyes are very very clear* [Bila kita klimaks, minda dan mata kita menjadi sangat segar]. Faham tidak? *Jadi* [Menjadi] *stabilize* [stabil]. Terang. Setengah orang *reading* [membaca], setengah orang suka tengok *movie* [cerita] sebelum main. Setengah orang tidur. *So not only one person, same.* [Bukan semua orang sama]. Semua lain-lain. *Atas* [terserah pada] orang, apa dia suka. Setengah orang pergi *drive* [memandu], setengah orang tidur. Macam-macam lah. *Got nothing to do with sex* [Tidak ada kena mengena dengan hubungan sex]. Seks ni dia—. *Its good for you body effect but you have to know how to do it, to look after it* [Seks bagus untuk badan tetapi anda kena tahu bagaimana hendak melakukannya, hendak menjaganya].

MA: *Masa* [Ketika] bermain bola dahulu, formasi yang digunakan sama *tak* [atau tidak]?

DO: Sama. 'W', 'M' *gapo-gapo ka* [seperti itu]. '*Four-two-four*' [empat-dua-empat], '*Five-three-two-one*' [lima-tiga-dua-satu]. Sama sahaja. Tetapi *demo* [pasukan Malaysia] ini *main four-four-two* [empat-dua-empat]. Saya perhati *dia* [pasukan Malaysia] main *macam* [seperti] ayam. Tengah itu ada padi—. Tengah itu—. *gogok* [serbu]. *So in football* [Di dalam bola sepak] ini, *you have to train yourself, desicpline yourself, follow the system from the start to the finish.* [kamu harus latih diri kamu, mendisiplinkan diri kamu serta ikut sistem dari awal sampai akhir. *Overlapping* [Naik tinggalkan posisi] lagi, *short passing* lagi [hantaran dekat], *running one-two* [berlari satu-dua] lagi. Banyak. Tetapi kita *perhati* [lihat] *la* [sekarang] ini,

team [pasukan] 'Malaysia' ka, 'Kelantan' [Kelantan FC] ka, mana ka. *Macam* [Seperti] pasukan itu kan—. *Dia* [pasukan] main *short pass* [hantaran dekat] sampai tengah *itu* [padang] dia main itu—. Kita panggil *shortcut*. *Lambung* [Hantaran] --. Kita jadi *punah* [huru-hara]. Jadi *every attack* [semua serangan tidak *complete* [sempurna]. *You* [Kamu] kalau balik ini, orang tidak tahu hal ini. Tiang gol itu kalau kita *perebah* [jatuhkan]. *You* [Kamu] atur bola *selajar* [sebaris] sampai ke bawah. Kita ada berapa *butir* [biji] dalam *itu* [tiang goal]. Kata lah--. Kita kata *dua ratus* [200] *butir* [biji] bola masuk satu gol. Selepas itu kita *buang* [keluarkan] goalkeeper ini --. *Tiga puluh* [30] *butir* [biji] kita buang. Kosong. Tinggal lagi *seratus tujuh puluh* [170]. Kita ada *sembilan puluh* [90] minit untuk *score* [jaringan] *sebutir* [sebiji], boleh masuk? Ini lah orang *mat salleh* [orang barat] *panggil* [gelar] *professor*. Kita terfikir --. Orang tidak *terlintas* [terfikir] benda ini. *Seratus lapan puluh* [180] *butir* [biji] kita main itu. Nak masuk satu *butir* [biji] pun *payah* [susah]. *Okey, why* [Baiklah, kenapa?]. Tanya saya--. *Pasal* [Sebab] *stryker* [penyerang] itu. *Kaki buta* [kaki botol]. *Macam* [seperti] *dia* dahulu tidak boleh bergurau. Kalau saya *teh* [sepak] situ, situ *dia* [bola] masuk. Bola dengar *kata* [cakap]. *Accuracy* [Ketepatan] dia panggil. *La* [Sekarang ini] *the* [sepak] situ naik ke atas. Jadi *payah* [susah] lah. *I want to make a statement* [Saya ingin mengatakan sesuatu], lagenda kata begini "stryker yang digeruni tiap-tiap main itu, at least *sebutir dia kena score*. *Walaupun kalah atau menang, sebutir dia kena score.*" [Penyerang yang digeruni setiap kali bermain mesti menjaringkan sekurang-kurangnya satu gol sama ada menang atau kalah.] *Pasal* [Sebab] luas dalam *itu* [jaring gol], *seratus tujuh puluh* [170] *butir* [gol] boleh masuk.

MA: Tuan tidak pernah kemarau gol?

DO: Tidak pernah. Ada *sokmo* [sahaja]

MA: Paling lama tidak—.

DO: Ada lah sekali sekala. Tetapi ada *sokmo* [sahaja].

MA: Khabar angin mengatakan liga *kita* [Malaysia] ini *grade* [taraf] lebih rendah daripada Thailand, Singapura. Benar ataupun tidak?

DO: Thailand *tokse* [tidak mahu] mari [datang] sini dah *la* [sekarang] ini. Buat *cemar* [kotor] kaki dia sahaja. Habis duit *dia* [Thailand].

MA: Apakah kecederaan sirius yang paling ditakuti pemain bola?

DO: Saya?

MA: (Angguk)

DO: Tidak ada.

MA: *Kalau* [Jika] pemain bola sepak lain, apa yang paling *teruk* [ditakuti]?

DO: Orang lain lutut lah. Lutut, *ankle* [buku lali] kepala. *Masa* [Ketika] main dulu *orang* [pemain lain] tidak boleh *masuk* [hadapi] *kita* [saya]. *Kita* [saya] liar.

MA: (Ketawa) *Macam* [seperti] Messi lah?

DO: Lebih daripada itu. Badan lebih kurang dengan *demo* [saya]. *La* [sekarang] ini, *dia* [pemain] *hentam* [terjah] *orang* [pemain lain], dia yang sakit. Bukan nya orang *hentam* [terjah] dia. Tengah [sedang] berlari--. Orang *hentam* [terjah] *ikut* [dari] belakang. Tidak bodoh namanya?

MA: Main jahat. (Ketawa)

DO: Jahat.

MA: Tetapi dikatakan itu salah satu *strategy* [helah] dalam bola sepak --. Main kotor, psikologi.

DO: *There is* [dalam] --. *In sportsmanship spirit* [Dalam semangat

bersukan] orang tidak buat begitu. *You tackle, tackle ball first* [Kalau terjah, terjah bola dahulu]. Jangan *tackle* [terjah] orang. *You tackle ball* [Kamu terjah bola] orang jatuh tidak apa. Ini *tackle* [terjah] orang dahulu baru *ball* [bola]. Mana [*Tidak*] boleh. *Clean tackle* [Terjah secara bersih].

MA: Adakah saiz fizikal pemain menjadi halangan pemain-pemain Malaysia untuk maju lebih ke hadapan *lagi* [kelak]?

DO: Selagi pemain bermain *macam* [seperti] *pondan* [lembut] dekat sini dalam *training* [latihan], manja-- kita tidak boleh pergi jauh. Kita kena jadi pemain yang digeruni baru orang akan takut. Contoh *macam* [seperti] *Kelantan* [Pasukan Kelantan] lah '*Warrior*' [Pahlawan] ni nama *je* [sahaja], *mainan* [permainan] tidak hebat, sama macam Malaysia juga. *Dia* [Pasukan] yang hebat kita *score* [jaringan] gol hebat, orang akan takut-- yang digeruni "Aku takut Dali, jangan main-main dengan dia ini" ini yang kita *nak* [mahukan]. Sekarang siapa yang digeruni? Talaha? Safee Sali? *Apa* [siapa] tu? *You* [Kamu] tahu Daudsu sekarang ini *berkurung* [berehat] di Kota Bharu? Terima gaji sahaja. Tidak bermain. Bayar gaji sahaja. Duduk *kat* [di] rumah.

MA: Contoh *mat saleh* [orang eropah] yang lebih berfizikal, adakah menjadi halangan pemain kita untuk bersaing dengan mereka?

DO: *Memang* [begitulah], Main dengan mereka *sepuluh* [10] kali lawan *sepuluh* [10] kali kalah. *Dua puluh* [20] kali lawan *dua puluh* [20] kali kalah. Tidak kira dari *division* [taraf] tiga, *division* [taraf] dua kita kalah *sebab* [kerana] tinggi kita kalah, fizikal kita kalah, bahkan taktik *dekat* [di] sana apa yang diajar akan diingat. *Dekat* [Di] sini bila diajar akan lupa *bila* [apabila] masuk padang. *Duk* [Berhayal] fikir kemana *nak* [hendak] pergi selepas main bola.

MA: Dari pengalaman tuan, pemain-pemain yang bersaiz besar terutama defend memang susah *nak* [hendak] *lepas* [atasi] disebabkan kaki *dia* [pemain] panjang atau sebab lain?

- DO: Tidak, Bagi saya *macam* [seperti] ini, lagi besar saya suka, lagi tinggi saya suka sebab dia tidak ada kelajuan. Kita *speed* [kelajuan]. Bila main ini *speed* [kelajuan], tidak kira besar atau kecil. Kalau kita kecil dan kita lincah, tewas mereka. Mereka jatuh dan *nak* [hendak] bangun *lima hingga enam* [5-6] saat. Kita jatuh *dua* [2] saat dah bangun dah. Tiada masalah untuk kita. Contoh macam *McKain* [Pertahanan Kelantan] sekarang ini *slow* [perlahan] dah *sikit* [sedikit], saya dah tidak suka dah dia. Umur tiga puluh *satu* [tahun]. Tua dah tidak boleh main dah. *Tapi* [Tetapi] kat sini boleh lah main lagi.
- MA: *Dulu* [Dahulu] ketika bermain bola pernah *ke* [atau tidak] langgar kontrak?
- DO: Tiada. *Dulu* [Dahulu] tiada kontrak. *Dulu* [Dahulu] masih *amature* [sederhana]. Sejak saya pergi *Australia* [Perth] itu sudah profesional. Sini masa tu *amatur* [sederhana]. Sini *start* [mula] *semi pro* [pra-profesional] *80-an* [80']. Sekarang sudah *pro* [professional]. Habis semua *TMJ* [Tengku Mahkota Johor] rampas kuasa bola kat sini. Siapa yang *dia* [Tengku Mahkota Johor] *nak*, *dia* [Tengku Mahkota Johor] boleh dapat.
- MA: Kalau tuan tengok sekarang, *TMJ* [Tuanku Mahkota Johor] swasta kan kelab rasanya akan membantu atau tidak? Akan membantu atau tidak kelab untuk membangun?
- DO: Swasta ini maksud *dia* [swasta] dengan cara tersendiri. Contoh macam awak *nak* [hendak] buka *akedemi youth* [akademi pemain muda] atau pasukan. *Buat* [Bawa] masuk pasukan daftar dengan 'FAM' [Football Association Malaysia] tetapi sekarang ini semua duit. Perbelanjaan *KAFA* [Kelantan Football Association] ini *1.25 million* [juta ringgit] sebulan gaji pemain. Itu sini. *TMJ* [Tuanku Mahkota Johor] sana itu *tiga* [3], *empat* [4] *juta* [ringgit] sebulan. Kita ini murah je. Tetapi kesian Perlis lah tiada pasukan, kesian lah-. Tiada *morale support* [sokongan moral] *dia* [penyokong].

- MA: Pada pendapat tuan kalau cedera, sekarang kalau cedera bedah--.
- DO: *Kena* [Harus] tengok faktor kecederaan dia *ligament* [sendi] atau apa-apa *macam* [seperti] bengkak itu lain lah. Kalau *ligament* [sendi] tu kena bedah
- MA: Memang dahulu pun bedah?
- DO: *Dulu* [dahulu] bedah kalau *lepas* [selepas] daripada itu--. Habis *karie* [kerjaya]. Sekarang teknologi bagus. Pemain boleh main lagi. Setakat mana tidak tahu lah, sampai *kena* [terkena] *pulak* [kecederaan].
- MA: Selain daripada pasukan Azzuri , ada dapat tawaran lain tak?
- DO: Tidak ada. Saya *kat* [di] *sana* [Australia] hanya *sepuluh* [10] tahun.
- MA: Semenjak *dekat* [di] sana itu, memang tidak ada tawaran kelab lain?
- DO: Saya habis *karier* [pekerjaan] saya *dekat* [di] sana. Duit sudah ada, harta pun sudah ada. Buat apa lagi? Sakit kepala? Saya tidak suka mengajar kalau budak-budak *macam* [seperti] Malaysia ini lah, Tidak masuk akal, dia hanya kira gaji dia *ja* [sahaja]. Tidak kira--. Tidak *score* [jaringan] gol pun tidak apa, *Lepas* [Terlepas] gol pun tidak apa. *Macam* [seperti] *defender* [pertahanan] *lepas* [bolos] gol *ja* [sahaja]. *Striker* [penyerang] ini tidak boleh score goal.
- MA: Apa kenangan paling duka ketika bermain bola?
- DO: Duka itu--. masa itu Kelantan masuk final piala malaysia
- MA: Tuan bermain ketika itu?

- DO: Main, kita kalah *dua kosong* [2-0] dengan Perak. *Masa* [Ketika] itu kebanyakan pemain kelantan *warden prison* [penjaga penjara]. Kita hanya ada *empat* [4] orang sahaja yang *civilian* [orang biasa]. Jadi pada masa itu main, dan saya tahu ada orang bagitahu "Jangan *passing* [hantar] *dekat* [kepada] Dali tu" pada ketika itu *empat* [4] kali bola dari saya *kena* [terkena] tiang dan palang. Kalau masuk *yang itu* [gol], kalah Perak. Nasib tidak baik lah.
- MA: Pada pendapat tuan mengenai rasuah, masih ada lagi ke dekat Malaysia ini?
- DO: Benda ni dah susah, *FIFA* [Federal International Football Association] pun rasuah.
- MA: Antara *banyak-banyak* [semua] kelab tuan main, Perth, *ATM* [Angkatan Tentera Malaysia] dan Kelantan yang mana tuan berasa selesa bermain?
- DO: Dahulu *Kelantan* [Pasukan Kelantan], saya suka main dengan Kelantan dahulu. *ATM* [Pasukan Angkatan Tentera Malaysia] pun *okey* [bagus] juga tetapi--. Kata--. Kelantan ini tempat saya. Orang kelantan ini sebenarnya--. Kita kalah tidak apa, asalkan permainan hebat. *Ini* [Sekarang] main tidak teratur, kalah pun mereka tidak marah, mereka tengok kita bermain mati-matian, main cantik, kalah *okey* mereka boleh *accept* [terima]. Penyokong-penyokong Kelantan ini. Memang jahat mereka *tapi* [tetapi] *mainan* [permainan] itu biar puas hati tengok. Contoh *final* [perlawanan akhir] baru-baru ini. Tidak puas hati.
- MA: Jadi apa pendapat tuan tentang kalah hari itu?
- DO: Tidak ada benda lain, jurulatih taktikal tidak betul, *dia* [Jurulatih] sepatutnya letak barisan pemain yang *dia* [Jurulatih] letak semasa bermain dengan *Selangor* [Pasukan Selangor] sebelum *final* [perlawanan akhir] itu.
- MA: *Masa* [Ketika] bermain di Perth, tidak rindu *nak* [hendak] *balik*

[pulang] *sini* [Malaysia]?

DO: Rindu juga, tetapi saya kecil hati sebab *mereka* [Pasukan Malaysia] tidak panggil saya *balik* [pulang]. *Macam* [Seperti] 'Pesta Bola Merdeka', 'Olympic Games' [Permainan Olimpik], *mereka* [pasukan Malaysia] tidak panggil lah. Itu *yang* [membuatkan] saya sedih. *Tetapi saya one of the best* [antara yang terbaik]. *This is* [Ini adalah] Malaysia. Tempat lain tidak macam itu.

MA: Saya cuma *nak* [hendak] *bagitahu* [beritahu], tuan berharapkan malaysia panggil *balik* [berkhidmat] tapi--.

DO: Saya sepatutnya pergi dua tahun je *tahun tujuh puluh satu* [1971], *tujuh puluh dua* [1972], Baru balik tetapi tidak panggil. Jadi kalau panggil masa tu *70-an* [1970] sama jgk dekat sini., dekat sana sejuta,baik saya duduk sana

MA: *Tapi* [Jika] kalau mereka panggil tuan balik ke [atau] tidak?

DO: Memang kena balik, sebab saya orang Malaysia. Tetapi mereka tidak panggil. salah siapa?habis itu mereka kata saya tidak membuat bakti kepada Malaysia. (Marah)

MA: Benda itu memang ada dalam internet, orang *cakap-cakap* [bercakap buruk] tuan *macam* [seperti] itu.

DO: Sebab mereka [Pengurusan Malaysia] tidak panggil saya, pasal dia [Pengurusan Malaysia] ingat dia [mereka] sudah ada orang. Ada apa? Tidak ada pun (Marah). Saya *nak* [mahu] *hentam* [buka tajuk ini] juga *dekat* [dalam] surat khabar Dapat *information* [informasi] pasal [menganai] itu--. *Pasal* [Mengenai] saya tidak buat jasa, itu dulu. Selepas itu kontrak saya habis pun [Pasukan Malaysia] tidak panggil, masa tu saya *dua puluh tujuh* [27] tahun, tengah kuat lagi,tidak panggil.

- MA: Tuan pernah dengar tak tentang Brendan Gan, *dulu* [dahulu] dia *main* [bermain] *Australia* [Sydney Club], tetapi dia *macam* [seperti] tuan juga *nak* [hendak] *main* [bermain] *Malaysia* [Pasukan Malaysia], *masa* [Ketika] itu *coach* [Jurulatih] *itu* [K. Rajagobal] cakap kalau *nak* [mahu] main *Malaysia* [Pasukan Malaysia] datang lah *training* [berlatih], Hanya cakap *macam* [seperti] itu, tetapi tidak panggil pun.
- DO: *Dia* [Brendan Gan] itu bukan bagus sangat. *Dia* [Brendan Gan] hanya *utility player* [pemain serba boleh] sahaja. *Score goal* [Jaringan gol] tidak ada. Hanya rajin sahaja lah. *Utility*, [Serba boleh] *dia* [Brendan Gan] boleh main semua posisi.
- MA: *Kiranya* [Jadi] tuan tidak pernah bergaduh di atas padang?
- DO: Hanya satu kali sahaja, kena buang padang, bermain dengan *Cina* [Pasukan Cina]. *Sikit* [Sedikit] sahaja, kesalahan tidak disengajakan, tertolak, saya tidak langgar dia. Dia panggil saya dan ajak gaduh. *Tapi* [Tetapi] saya bertindak balas. Itu lah satu kali *kena* [dilayangkan kad merah].
- MA: Tuan rasa *tuan* [jika] main di Malaysia, tuan *ambil* [buat] atau tidak kerja part *time* [sambilan]?
- DO: Saya masa itu *kena* [harus] kerja. *Masa* [Ketika] itu tidak profesional lagi. Tahun 60' [1960], 70' [1970] tidak profesional lagi. Tahun 80' [1980], 90' [1990] baru *mula* [menjadi] *semi pro* [separa profesional].
- MA: Tuan *tengok* [lihat] pasukan mana yang sekarang, tidak kisah luar negara, yang mana permainan *mereka* [pasukan] cantik?
- DO: Sekarang ini Pahang, *JDT* [Johor Darul Takzim], Selangor, Perak *okey* [bagus] lah.
- MA: Kalau luar negara?

- DO: *Macam* [Seperti] Thailand, Vietnam, Indonesia, Singapore *okey* [bagus] lah.
- MA: Apa *comment* [pendapat] tuan sekarang ini mengenai pasukan Malaysia di bawah kendalian Dollah Salleh?
- DO: Tidak lama lagi *ranking* [kedudukan] akan *naik* [jatuh]. Kalau *macam* [seperti] ini keadaan, cara-cara *dia* [Dollah Salleh] latih pemain-pemain, makin teruk lah *kita* [pasukan Malaysia].
- MA: Tuan ada pernah dengar cerita *pasal* [mengenai] orang *FAM* [Football Association Malaysia] yang atur pemain Malaysia ini bukan Dollah Salleh yang pilih?
- DO: Tidak pernah dengar, tetapi saya rasa atas jurulatih. Tetapi kalau jurulatih pun teruk nak buat macam mana?
- MA: Kalau tuan tengok bawah *dua puluh tiga* [23] tahun macam mana?
- DO: Sama sahaja permainan, macam baru-baru ini, *first round tournament* [pusingan pertama pertandingan] sudah balik dah. *Tengok* [Lihat] Nazmi Faiz. Sebagai *professional player* [pemain professional] *pergi* [bertindak] ludah orang itu kenapa? Orang tidak buat macam itu.
- MA: Tuan tengok pemain-pemain lepas cedera sahaja habis *karier* [pekerjaan]--.
- DO: Itu lah sebab kita perlu ada program untuk masa *bila* [setelah] dia [pemain] *retired* [bersara]. Semasa dia main, dia kena daftar masuk insuran apa-apa. Jadi, apabila dia bersara tu, dia akan dapat imbuhan. *Pasal* [Sebab] apabila sudah *pencen* [bersara] kerja tidak ada nak buat macam mana? Umur muda lagi. Kata kan lah umur *empat puluh* [40]. Selepas itu nak buat apa selepas pencen. *Okey* [Baiklah]. Sekarang ini, semua pemain gaji mahal-mahal. Paling

lama dia boleh main *sepuluh* [10] tahun. Selepas pada itu dia buat apa? Harapkan isteri? Jadi dia kena ada dia 'punya *sistematik* [sistem] dia. Apa perlu buat untuk masuk [peroleh] duit selepas *pencen* [bersara].

DO: Dari pengalaman tuan, siapa *defend* [pertahanan] yang paling susah nak [hendak] atasi.

MA: Dahulu Shau Kua Lang, Salim Mahmud, Razali Che Din, Rahim Che Mat.

DO: Memang susah *nak* [hendak] *lepas* [atasi] sebab dia boleh *baca* [lincah] atau sebab lain?

MA: Dia boleh *baca* [lincah], dia kasar, lain *dulu* [dahulu] dengan sekarang berbeza. *Eighty percent* [Lapan puluh peratus] berbeza. Sekarang main hanya untuk duit sahaja

DO: Apa pembangunan untuk Kelantan sekarang ini ?contoh macam remaja.

MA: Dia kena mula dari akar umbi mengikut akedemi dan kena ambil jurulatih yang bertauliah yang betul- betul boleh mengajar. Macam saya cakap tadi, sekarang yang paling teruk ikut *certificate*(sijil), ada sijil tapi tidak boleh mengajar

DO: *Macamana* [Bagaimana] proses *nak* [untuk] ambil sijil? Setakat dengar teori ka? Ada seminar ka?

MA: *Macam* [Seperti] itu lah,mereka ada *training* [latihan] juga. Ada rasuah juga *dekat* [di] *situ* [seminar]. Hanya *bagi* [beri] duit untuk dapat sijil. Masuk padang, mengajar-ajar *kena* [di] buang kepada majikan. Rasuah sudah susah *nak* [hendak] bending.

DO: Selepas tuan bersara ada cita-cita nak jadi coach malaysia?

- MA: Ada juga berhajat, cuba mintak tetapi mereka [Pasukan Malaysia] tidak bagi [benarkan].
- DO: Kenapa tidak bagi [benarkan]?
- MA: (Marah) *Sebab* [Kerana] saya tidak buat jasa kepada *mereka* [Pasukan Malaysia] dan itu adalah *stupid excuse* [alasan bodoh], *pasal* [sebab] saya ada pengalaman di luar negara, saya dah terkenal, saya boleh buat apa yang orang lain tidak boleh buat. *Pasal* [Sebab] apa tidak panggil saya. Itu yang kurang cerdik *sikit* [sedikit]. Saya tidak menyesal, saya *dah* [sudah] ada harta. Tidak perlu bekerja dah.
- DO: Mengenai pengurusan Malaysia sekarang?
- MA: Pengurusan *mereka* [Pasukan Malaysia] sekarang berapa orang yang main bola dahulu? Dan pula sekarang tengku mahkota presiden bola, *FAM* [Football Association Malaysia], 'Tan Sri', 'Dato'. *You* [Kamu] perhatikan *BPL* [Barclays Premier League] *mana* [tidak] ada 'Sir' or [atau] apa-apa. *Mana* [tidak] ada. Semua orang biasa. Orang yang main bola semua.
- DO: *Waktu* [Ketika] dahulu, *masa* [ketika] nak *sign* [tandatangan] kontrak memang tuan kaji dahulu atau tidak?
Ya, saya tengok dahulu dan baca.
- MA: Tuan tengok apa dahulu? Gaji *ka* [atau] apa?
- DO: Tidak. Dahulu saya tidak pandai tentang *ini* [kontrak] tetapi saya tengok jumlah banyak---. Maksudnya *sepuluh* [10] tahun gaji untuk sebulan *dekat* [di] *sana* [Australia].
- MA: Pada pendapat tuan, tiada seorang pun pemain malaysia yang layak *nak* [untuk] menjadi lagenda?
- DO: Tidak layak to *become* [untuk jadi] profesional. *Standard* [Taraf]

dalam Malaysia ini, gaji *kena* [mesti] sama semua. *Dua ribu* [ringgit] seorang

--. Semua paling mahal. Ini *berpuluh-puluh ribu* [ringgit] tidak masuk akal. Dia *proffesion* [pekerjaan] tidak kira, *asal* [wajib] kan bayar je. Kita tidak boleh hapuskan profesional tetapi pemain-pemain kita ini tidak *fully* [penuh] profesional. Gaji mahal. So *why with money?* [Kenapa dengan duit] Tidak sesuai. Kita *kena* [harus] buat sama rata. menang perlawanan--. Bonus ada.

MA: Pada pendapat tuan *macamana* [bagaimana] *nak* [hendak] selesaikan masalah player?

DO: Macam saya *cakap*[katakan] tadi, dia *kena drop* [turunkan] gaji dan batal *semua* [kontrak]. Tiada *puluh-puluh ribu* [ringgit]. Semua--. Katakan lah *tiga ribu* [ringgit]. Kalau *mereka* [pemain] tidak mahu bermain tidak apa. Baru lah *mereka* [bermain] akan usaha dan bersaing antara satu sama lain dengan pemain lain. *Pasal* [Sebab] pemain *kena* [harus] *be* [menjadi] profesional. *Professional in which way? In cheap way. They still get paid as professional but not too much.* [Profesional ke arah mana? Dalam jalan yang mudah. Mereka masih dibayar sebagai profesional tetapi tidak terlalu banyak]. Dia buat *standard* [sederhana]. Daripada main *macam* [seperti] *ini* [lemah], bagi *dua ribu* [ringgit] sahaja. Tidak sesuai untuk *puluh-puluh ribu* [ringgit].

MA: Pada zaman tuan, tuan tengok pemain sekarang banyak kontroversi. Pada zaman tuan ada atau tidak *benda* [perkara] macam ini?

DO: Tidak ada. *We work together, we work as a team.* [Kami bermain bersama, kami bermain sebagai satu pasukan.]

MA: So [Jadi] dahulu tuan ada kapten, tuan rasa yang mana paling pandai dan yang paling tuan hormat?

DO: Dahulu *player* [pemain] apabila lantik kapten, semua akan *ikut*

[hormat]. Tiada bantah tiada apa. *Dia* [Pemain] ikut je. Disiplin lah *macam* [seperti] askar.

MA: Tuan masih ingat *ke* [atau tidak] siapa kapten dahulu?

DO: Dahulu Leftenan Nordin Jan. Dia masuk askar. Di Kelantan, Mahadi. Kapten ini besar sekali sebab *dia* [kapten] *command* [arah] atas padang. *dia* [kapten] bagi arahan. Macam *Piya* [Badrul Radzi] sekarang *mana* [tidak] ada arahan. Main ikut cara masing-masing.

MA: Apa pendapat tuan mengenai player yang ada komitmen luar padang dan tidak fokus main bola.

DO: Kebanyakan fokus itu focus, cuma mereka tidak ikut *peraturan* [arahan] yang jurulatih *bagitahu* [beritahu]. Yang kedua cepat panik. *Macam* [seperti] *striker* [penyerang] dia tidak *time* [tepat waktu] bila *kena* [harus] *score* [jaringan]. Macam mana dia nak *score* [jaringan]?

MA: Ada orang kaji Cristiano Ronaldo, mata dia *kat* [lihat] mana *masa* [ketika] dia *tengah* [sedang] *dribble* [menggelecek] bola. Dia tidak *tengok* [lihat] pun bola itu sebenarnya. *Dia* [Cristiano Ronaldo] tengok *defend* [pertahanan] *dekat* [di] mana. Teori *itu* [kajian] betul atau tidak pada pendapat tuan?

DO: Betul, saya main *control* [kawal] bola. *Eye on the ball* [Mata melihat bola]. Apabila masuk *box* [kotak] saya tahu bola *nak* [harus] *score* [jaring] *dekat* [di] mana. Saya tidak tengok pun.

MA: *Kalau* [Jika] tuan jurulatih Malaysia, siapa kebelasan utama tuan?

DO: Ada, tetapi susah nak cakap. Semua pemain sama sahaja cara permainan. Susah *nak* [hendak] pilih.

MA: Ini soalan terakhir lah daripada kami. Apakah nasihat tuan kepada player-player [pemain-pemain] Malaysia sekarang ini?

DO: *Well* [baiklah], apa yang saya cakap tadi. Yang pertama sekali. *Dicipline yourself* [Disiplinkan diri]. Yang kedua jangan tipu diri sendiri. Yang ketiga, *motivation, courage and determination* [motivasi, keberanian dan semangat]. Berlatih bersungguh-sungguh bermain untuk negeri dan negara. Kalau main untuk kelab, main dalam satu unit dan kalau pemain-pemain itu kekurangan *speed* [kelajuan] ke *shooting power* [kekuatan sepakan] ke jangan tunggu masa tanya orang yang lebih dari kita dan *pula* [juga] sentiasa dalam otak kita [pemain] ini kena ada "*There is someone else better than me.*" [Ada orang lain yang lebih baik daripada saya]. Jangan sesekali angkat diri sendiri. Katakan lah kita ini bagus, ada orang lagi bagus dari kita. Apabila kita ada matlamat itu, Kita akan berlatih and then kita tidak boleh sesekali ingat kita ini Ronaldo. Kita ini Dali bukan Ronaldo. Kita adalah-- jadi diri kita. Kelebihan kita tidak tahu. kita kena usaha and *motivation* [motivasi].

RUJUKAN

FourFourTwo. (2015). Top 25 Malaysia football player. Sumber daripada <http://www.fourfourtwo.com/my/features/fourfourtwos-top-25-malaysian-players-all-time?page=0%2C6>

Goal. (2015). We had good player on bench. Sumber daripada <http://www.goal.com/en-my/news/3896/malaysia/2014/12/11/6956022/we-have-quality-players-who-just-sit-on-the-bench-all-the>

The Star. (2015). Malaysia football is hopeless. Sumber daripada <http://www.thestar.com.my/Sport/Football/2013/11/27/Dali-Malaysian-football-hopeless-no-matter-whos-in-charge/>

LAMPIRAN

LAMPIRAN 1 (LOG WAWANCARA)

Muhammad Ammar bin Mohd Noor dan Muhammad Nazifi Izhan Bin Zulfakia telah menemubual Dali bin Omar, iaitu lagenda bola sepak tanah air. Temubual dijalankan di rumah beliau di Kampung Binjai, Bacok, Kelantan.

MASA	SUBJEK	NAMA/TEMPAT/RUJUKAN
BAHAGIAN 1: LATAR BELAKANG		
0.01	Memperkenalkan diri serta beberapa latar belakang menjadi pemain bola sepak sehingga bergelar lagenda bola sepak Kelantan.	<ul style="list-style-type: none"> • Bertam • Gua Musang
1.07	Keadaan dan Tempat beliau dilahirkan	
4.06	Pemain bola yang menjadi inspirasi beliau	<ul style="list-style-type: none"> • George Best • Pele • Ronaldo
3.25	Bekerja sebagai askar ketika bersama pasukan Angkatan Tentera Malaysia (ATM)	
5.45	Pemain didalam negara yang beliau sanjung.	<ul style="list-style-type: none"> • Wan Zawawi • Datuk Ghani Minhat • Aktor Khor • Stanley Gabriel Datuk M Chandran
BAHAGIAN 2: PENGALAMAN KETIKA BERMAIN DIDALAM DAN LUAR NEGARA		
1.59	Bermain bola sepak berusia lima atau enam tahun	
2.34	Bermula sebagai pemungut bola	
2.45	Bermain untuk bawah 9 tahun ketika bapa angkat berpindah dan beliau mewakili Malaysia selepas itu	<ul style="list-style-type: none"> • Seremban • Sekolah King George V
4.35	Membawa Nama Malaysia	<ul style="list-style-type: none"> • Saigon
8.01	Kisah beliau bermain pasukan luar negara.	<ul style="list-style-type: none"> • Perth • Sydney • Azzuri • Kuala Lumpur
9.20	Kisah beliau mengenai dapat tawaran bermain untuk pasukan luar negara.	<ul style="list-style-type: none"> • Australia
11.04	Kehidupan beliau bersama pasukan luar negara.	
19.58	Pemain kreatif yang pernah berganding dengan beliau	<ul style="list-style-type: none"> • Abu Salim • Datuk Ghani Minhat

		<ul style="list-style-type: none"> • M. Karatu • Wan Zawawi
20.58	Kontroversi yang pernah tercetus dalam karier beliau.	
21.45	Beliau menceritakan pasukan yang paling selesa disertai.	<ul style="list-style-type: none"> • ATM • Kelantan
24.43	Permainan berat sebelah yang dialami	
26.44	Pemain yang beliau hormati. Beliau pernah mendapat tawaran untuk menjadi jurulatih	
27.20	Beliau menyatakan perbezaan kontrak dalam negara dan luar negara	
45.47	Beliau menyatakan perasaan rindu untuk pulang ke Malaysia ketika di luar Negara.	<ul style="list-style-type: none"> • Pesta Bola Merdeka Olympic Games
46.45	Pemain berbakat yang beliau pernah hadapi.	<ul style="list-style-type: none"> • Shau Kua Lang • Razali Che Din • Rahim Che Mat
48.07	Beliau pernah bergaduh didalam padang	
57.20	Perbezaan treatment Malaysia dan luar Negara	
58.15	Detik suka duka sebagai pemain bola hadapi.	<ul style="list-style-type: none"> • Piala Malaysia • Perak
67.29	Pemain yang beliau hormati.	
BAHAGIAN 3 : PERBEZAAN PASUKAN MALAYSIA DAHULU DAN SEKARANG		
7.38	Pendapat beliau mengenai pasukan bola sepak Malaysia sekarang. Pemain kebangsaan yang beliau idamkan	
22.47	Pendapat beliau mengenai pasukan bola sepak Malaysia sekarang.	
33.10	Formasi yang digunakan dahulu	
38.45	Saiz dan fizikal menjadi halangan pemain Malaysia untuk maju ke	

	hadapan	
44.32	Rahsia beliau menewaskan pemain yang berkelebihan dalam aspek fizikal.	• Mckain
50.23	Pandangan beliau tentang Dollah Salleh	
52.11	Peranan pengurusan atau jurulatih memilih pemain dalam pasukan Malaysia	
54.01	Tentang pemain 23tahun kebangsaan	• Nazmi Faiz
59.55	Pendapat beliau mengenai rasuah dalam bola sepak	
66.11	Pandangan beliau mengenai potensi pemain yang ada sekarang untuk menjadi legenda	
76.01	Nasihat untuk pemain zaman sekarang.	
BAHAGIAN 4 : PRESTASI DAN KECERGASAAN PEMAIN		
12.34	Rahsia beliau mengekalkan kecergasan	
16.45	Kecerderaan yang paling di takuti oleh pemain bola sepak	
20.30	Pandangan mengenai kecerdasan dan kecergasan pemain sekarang	
29.10	Pendapat beliau mengenai perkahwinan boleh menjadi punca pemain tidak cergas	• Nik Shahrul Azim
28.52	Nasihat beliau untuk pemain berumahtangga	
35.40	Beliau menyatakan liga Malaysia adalah liga gred yang rendah dari Negara-negara asia yang lain	• Thailand

LAMPIRAN 2 (DIARI KAJIAN)

MASA	TARIKH	PERKARA	TINDAKAN
	1 April 2015	<u>Pencarian Maklumat Tokoh</u> Pada peringkat awal, pencarian bermula dengan melayari beberapa laman sesawang yang berkaitan dan cara untuk berhubung dengan tokoh.	Catatan awal dilakukan untuk berhubung tokoh seperti menghantar pesanan e-mail.
	5 April 2015	<u>Panggilan telefon</u> Membuat panggilan telefon kepada tokoh untuk kali pertama dan ia melalui pengurus beliau, Mohd Afiq untuk mengenalpasti butiran beliau secara jelas.	
	8 April 2015	<u>Panggilan Telefon</u> Membuat panggilan telefon kepada tokoh untuk kali pertama melalui telefon persendirian sebagai pra-persediaan.	
	1 Mei 2015	<u>Panggilan Telefon</u> Membuat panggilan telefon kepada tokoh untuk kali kedua. Panggilan adalah untuk memohon persetujuan tokoh untuk ditemuramah berserta makluman butiran sesi temuramah.	
9.00pg - 11.00pg	2 Mei 2015	<u>Perjumpaan Pertama Bersama Tokoh</u> Perjumpaan berlaku di depan UiTM Machang bertujuan untuk mengenali tokoh bagi peringkat awal dan membuat sedikit analisa soalan berkenaan temuramah.	Senarai soalan dirujuk terlebih dahulu sebelum sesi temuramah
1.00tengah hari - 3.00 tengah hari	3 Mei 2015	<u>Perjumpaan Kedua Bersama Tokoh</u> Sesi temubual berlangsung di dalam rumah beliau di Kampung Binjai, Bacok, Kelantan.	

LAMPIRAN 3 (SENARAI SOALAN)

Soalan Mengenai Latarbelakang.

1. Apakah nama tuan?
2. Adakah tuan mempunyai gelaran lain?
3. Bilakah hari jadi tuan?
4. Berapakah bilangan adik-beradik tuan?
5. Adakah mereka meminati bola sepak?
6. Apakah benda paling manis tuan ingat ketika masih kecil?
7. Bagaimanakah hidup tuan sebelum menjadi seorang pemain bola sepak
8. Jika tuan bukan seorang pemain bola sepak, pekerjaan apa yang tuan minat?
9. Siapakah pemain bola yang menjadi inspirasi tuan?
10. Siapakah pemain bola luar negara yang tuan sanjungi?
11. Adakah pemain sekarang mempunyai corak permainan dan kualiti seperti pemain-pemain yang tuan sebutkan tadi?
12. Siapakah pemain yang tuan rasa mempunyai potensi besar untuk bergelar seorang lagenda?

Soalan mengenai bola sepak

1. Bilakah tuan mula bermain bola sepak?
2. Adakah tuan pernah mewakili apa-apa pasukan sebelum menyertai pasukan kelantan?
3. Bilakah bakat tuan sebagai pemain bola sepak diiktiraf?
4. Adakah tuan pernah bercita-cita untuk menjadi seorang pemain bola sepak profesional?
5. Bagaimana perasaan tuan setelah bergelar lagenda bola sepak?
6. Bilakah tuan sedar bakat tuan sebagai pemain bola mempunyai potensi untuk menyertai pasukan ternama seperti Kelantan?
7. Bagaimanakah keadaan bermain dengan pasukan yang berbeza-beza?
8. Di antara Pasukan Kelantan dan Pasukan Angkatan Tentera Malaysia, tuan lebih selesa di pasukan mana?

9. Di antara pasukan dalam dan luar Negara, pasukan manakah tuan rasa lebih sesuai dengan tuan?
10. Bagaimanakah perasaan tuan ketika ditawarkan kontrak bersama Perth Azurri?
11. Bagaimanakah kehidupan tuan bersama Perth Azurri?
12. Adakah tuan rindukan Malaysia ketika berada di sana?
13. Apakah aspek penting sebelum tuan menandatangani kontrak?
14. Di antara gaji dan peluang untuk beraksi, yang manakah tuan lebih suka?
15. Pernahkah tuan melanggar kontrak yang ditetapkan?
16. Apakah perbezaan kontrak luar dan dalam negara?
17. Khabar angin mengatakan tuan diberi rumah di Australia ketika beraksi bersama Perth Azurri. Adakah khabar tersebut benar?
18. Siapakah pemain pertahanan paling berbakat tuan pernah hadapi?
19. Siapakah pemain paling kreatif yang pernah berganding dengan tuan?
20. Siapakah pemain yang paling tuan hormat?
21. Siapakah pemain yang mempunyai masalah disiplin ketika itu?
22. Apakah masalah pemain itu?
23. Adakah tuan pernah menghadapi rakan sepasukan yang mempunyai masalah disiplin?
24. Adakah tuan pernah berselisih pendapat atau bergaduh di atas padang?
25. Sepanjang tuan bergelar pemain bola sepak, apakah kontrovesi yang paling dasyat tercetus?
26. Adakah tuan pernah mengalami permainan berat sebelah?
27. Apakah pendapat dan pandangan tuan sebagai seorang pemain?
28. Adakah wajar untuk membantah ataupun mewujudkan permainan psikologi di atas padang?
29. Jikalau tuan mendapat tawaran untuk menjadi jurulatih pasukan ternama, adakah tuan berminat?

Pasukan Malaysia Dulu dan Sekarang.

1. Apakah pandangan tuan mengenai pasukan Malaysia kita?
2. Siapakah yang mempunyai potensi untuk menjadi lagenda bola sepak?
3. Apakah kualiti yang terdapat pada pemain tersebut?
4. Siapakah kesebelasan utama Malaysia yang tuan idamkan?
5. Apakah pandangan tuan mengenai Dollah Salleh?
6. Adakah benar pihak atasan mengganggu jurulatih, Dollah Salleh dalam pemilihan pemain kebangsaan
7. Siapakah yang tuan rasa lebih berhak ataupun berbakat untuk melatih pasukan kebangsaan?
8. Jikalau tuan menjadi jurulatih kebangsaan, apakah corak permainan yang akan tuan gunakan.
9. Adakah tuan rasa hantaran jauh masih rasional untuk pasukan Malaysia?
10. Apakah perbezaan pasukan kebangsaan sekarang dan dahulu?
11. Adakah saiz ataupun fizikal pemain menjadi halangan pasukan Malaysia untuk lebih maju ke hadapan?
12. Apakah rahsia pasukan lagenda kita untuk menewaskan pasukan yang mempunyai purata fizikal yang sangat berbeza?
13. Di antara pasukan bawah 23 dan pasukan kebangsaan yang manakah tuan rasa lebih baik pencapaiannya?
14. Apakah formasi yang digunakan oleh pasukan dahulu?
15. Adakah formasi tersebut masih wajar digunakan sekarang?
16. Pada pandangan tuan, adakah formasi itu menjadi punca masalah pasukan kebangsaan ataupun pemain kebangsaan kita sendiri?

Kecerdasan Dan Kecergasan Pemain Bola Sepak

1. Apakah pandangan tuan mengenai kecerdasan dan kecergasan pemain sekarang?
2. Apakah perbezaan pemain kebangsaan dan pemain-pemain yang bertaraf dunia?
3. Khabar angin mengatakan liga kita mempunyai gred C adakah khabar tersebut benar?
4. Ramai pemain-pemain Negara kita yang hilang rentak akibat kecederaan, apakah rahsia tuan untuk mengekalkan rentak permainan walaupun cedera?
5. Apakah kecederaan paling sirius yang paling ditakuti pemain bola sepak?
6. Adakah tuan setuju perkahwinan juga menjagi salah satu punca pemain menjadi tidak cergas?
7. Apakah nasihat tuan kepada pemain bola yang ingin berumahtangga?
8. Adakah tuan setuju, pemain luar Negara tidak kerap terganggu kecergasan mereka akibat perkahwinan?
9. Apakah pendapat tuan mengenai isu ini?

LAMPIRAN 4 (SURAT PERJANJIAN)

UNIVERSITI TEKNOLOGI MARA

Kelantan

PERJANJIAN MENGENAI SEJARAH LISAN

Syarat-syarat mengenai wawancara yang telah diadakan antara Universiti Teknologi MARA dengan

..... Dali bin Omar ..... Pada 3 Mei 2015 .....

1. Pita rakaman hasil wawancara yang tersebut di atas adalah diserahkan kepada Universiti Teknologi MARA untuk disimpan buat selama-lamanya.
2. Pihak Fakulti Pengurusan Maklumat, Universiti Teknologi MARA akan mengambil apa-apa tindakan yang difikirkan perlu untuk memelihara pita rakaman ini.
3. Pihak Fakulti Pengurusan Maklumat, Universiti Teknologi MARA boleh membuat transkrip pita rakaman dan transkrip-transkrip ini perlu/tidak perlu disemak oleh pengkisah (interviewee).
4. Pita rakaman/transkrip ini akan dibuka kepada sernua penyelidik sama ada dari Malaysia atau luar negeri yang bertujuan membuat penyelidikan yang sah tanpa syarat-syarat / dengan **syarat**: -
Apabila petikan diambil dari pita rakaman/transkrip ini untuk digunakan di dalam penerbitan, tesis dll. sumbernya hendaklah diakui oleh penyelidik-penyelidik.
5. Adalah dipersetujui bahawa pita rakaman/transkrip ini akan dibuka kepada penyelidik-penyelidik dalam dan luar negeri mulai dari ..... (tarikh).
Dipersetujui pada ..... oleh kedua pihak yang berkenaan.

.....
Pengkisah (Tokoh)

.....
Ketua Pusat Pengajian
Fakulti Pengurusan Maklumat,
Fakulti Sains Pentadbiran dan
Pengajian Polisi & Fakulti Undang-
Undang
UiTM (Kelantan)

LAMPIRAN 5 (GAMBAR BERSAMA TOKOH)

Rajah 2: Nazifi bersama Dali Omar

Rajah 3: Ammar bersama Dali Omar

INDEKS

.

Indeks

A

Aktor Kor	16
Ammutu	26
Angkatan Tentera	
Malaysia	21,38
Ankle	23,34
Australia	17, 28, 30, 36, 37, 40, 45
Azrai Khor	26
Azurri	16,17,28
AFF Suzuki	19

B

Ball	15, 19, 20, 32, 34, 36, 38, 42, 45, 47
Bertam	14
BPL	45

C

Control	15,20,24,47
Cultural Shock	18

D

Dali Omar	15
Datuk Gani Miat	16
Daudsu	35
Dr. Kremer	22

E

Exercise	20,21
Extra Training	20

F

FAM	29, 36, 42, 45
-----	----------------

G

Game	17,19,28,37,39
George Best	15,16
German	22
Gladio Plastic Factory	28
Gua Musang	14

I

Injury Free	22
-------------	----

K

Kabohidrat	20
Kelantan	14,17,18,19,22,24,32,35,36,38,39,,43,47.

L

Ligament 37

M

Malaysia

11,14,16,17,18,
19,21,23,24,31,
32,33,34,35,36,
37,38,39,40
41,42,43,44,45,
46,47,48

Malaysian Youth 20

Tournament

19,36

N

Negeri Sembilan 14

O

Overlapping 32

P

Pahang 18,26,41

Perth 16,18,36,38,39

Pele 15,31

Piala Malaysia

15,18,19,38

PVC 29,30

R

Ronaldo 15,47,48

Rugby League

UnioN 23

S

Saigon 15,22,23

Safee Sali 35

Score 35,37,41,47

SEA Games 19,30

Selangor 26,39,41

Sex 30,31

Sekolah King George V 15,18

Shooting Power 15,27,48

Shooting Practice 19

Short Pass 32

Spaghetti 20

Sportsmanship 31,34

Stryker 16,17,22,32

Sydney 16,40

T

Talaha 35

Tenaga National Berhad 21

Training 19,20,25,35,40,44

TMJ 36

U

Uitm Kelantan 14

W

Wan Zarul Nizam 26,27

Wan Zawawi 16,23,24

Wan Zack Haikal 27

Warden Prison 38